

Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek, artikel 9 en 10

Evaluatierapport 2021

Team Onderzoek & Statistiek
Gemeente Zaanstad

In samenwerking met Menno Ziemer, Coordinator Woonruimteverdeling Zaanse corporaties

ZNSTD

Inhoud

1	Samenvatting en conclusie.....	3
2	Inleiding	6
3	Effect van de Wbmgp op instroom in sociale huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld	10
4	Effecten van de Wbmgp op de buurt.....	13
4.1	Bijstandsuitkeringen en minima overal gedaald, in Poelenburg sterkste daling	14
4.2	Leefbaarheid staat onder druk in alle wijken van Zaandam Oost	16
4.3	Veiligheid niet verbeterd, relatie met invoering Wbmgp onduidelijk.....	19
5	Bijlagen	21
5.1	Verwijzingen	21
5.2	Toelichting op de onderzoeksmethode	21
5.3	Vragenlijst Leefbaarheid en veiligheid wijkprofessionals	22

1 Samenvatting en conclusie

Actieplan en Pact Poelenburg en Peldersveld

De gemeente werkt samen met bewoners en partners aan het duurzaam verbeteren van de wijken Poelenburg en Peldersveld. Vorig jaar werd een pact ondertekend waar meer dan 20 partijen zich voor de komende 20 jaar committeren aan inzet in deze wijken. Het doel is om te werken aan wijken waar het fijn en veilig wonen is, waar kinderen kansen krijgen en hun talenten kunnen ontplooiën en waar inwoners aan hun toekomst bouwen en werken naar vermogen. Het Pact, en eerder al het Actieplan Poelenburg en Peldersveld, omvat een breed scala aan initiatieven om bovenstaande doelen te bereiken. Zo wordt op verschillende manieren ingezet op het sociaal en economisch sterker maken van de wijk en de bewoners.

In februari 2017 heeft de gemeenteraad het actieplan vastgesteld. Om het plan kans van slagen te geven, zijn daarin ook twee essentiële randvoorwaarden benoemd: zorgen voor meer diversiteit in de bevolkingsopbouw en het zichtbaar aanpakken van (ondermijnende) criminaliteit.

Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek

Eén onderdeel van het actieplan is het toepassen van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) in Poelenburg en Peldersveld. Het **doel** van deze wet is het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de betreffende buurten. Het **middel** daarvoor is het verbeteren van de sociaaleconomische status van de bewoners van de buurt door voorwaarden te stellen aan de groep instromers en het screenen van instromers door de politie. In de aanvraag voor Zaanstad is daar nog aan toegevoegd 'het aantal huishoudens in de wijken met inkomen uit werk te laten toenemen, het aantal inwoners met een startkwalificatie te vergroten en overlast gevend en crimineel gedrag te beperken'. In de wet wordt expliciet aangegeven dat er naast het reguleren van de instroom veel meer moet gebeuren om de leefbaarheid in de buurt te vergroten, zoals nu ook in het Pact is afgesproken.

Eind 2017 heeft de gemeenteraad de minister van Binnenlandse Zaken toestemming gevraagd om gebruik te mogen maken van de Wbmgp. Na een positief besluit in maart 2018 van de minister, wijzen drie woningcorporaties in Zaanstad sinds juli 2018 sociale huurwoningen die vrijkomen in Poelenburg en Peldersveld toe aan mensen die voldoen aan bepaalde voorrangscriteria. Nieuwe bewoners die werk hebben in de niet-commerciële sector (zoals leraren, verpleegkundigen en politieagenten) én daarnaast gescreend zijn door de politie maken daardoor meer kans op een sociale huurwoning.

Wet nu drie jaar van kracht – tijd voor een evaluatie

De wet is nu ruim drie jaar van kracht en in deze evaluatie wordt bekeken óf en welke effecten deze wet heeft op Poelenburg en Peldersveld. In het voorjaar van 2022 loopt de Wbmgp in Poelenburg en Peldersveld af. Het is daarom belangrijk om inzicht te krijgen in mogelijke effecten van de wet. De evaluatie kan bijdragen aan de beslissing van de Raad om wel of geen verlenging van de Wbmgp aan te vragen bij het ministerie.

Daarbij moet direct de kanttekening worden geplaatst dat het lastig is de effecten van één onderdeel van het actieplan/pact te evalueren omdat de effecten (ook) het gevolg kunnen zijn van andere initiatieven in de wijken of van ontwikkelingen op macro-niveau (bijv. het aantrekken van de economie landelijk). Het is dus lastig om correlatie of causaliteit aan te tonen tussen de Wbmgp en de effecten op de buurt. We kunnen alleen iets zeggen over de ontwikkelingen die we zien op het gebied van leefbaarheid en veiligheid, maar deze veranderingen niet direct toeschrijven aan de Wbmgp.

Daarnaast zijn veel cijfers die ons meer kunnen vertellen over de sociaal economische status, zoals het inkomen en het opleidingsniveau in de wijken, pas twee jaar na dato beschikbaar bij het CBS (zie toelichting in kader op pagina 8).

In deze evaluatie is met behulp van de wél beschikbare data gepoogd inzichtelijk te maken welke effecten mogelijk het gevolg zijn van het toepassen van de Wbmgp in Poelenburg in Peldersveld. Zo is voor deze evaluatie gekeken naar de instroom van nieuwe bewoners in sociale huurwoningen in de buurten Poelenburg en Peldersveld en naar veranderingen in leefbaarheid en veiligheid in deze buurten en in de buurten/wijken om Poelenburg en Peldersveld heen.

Samenvatting

Voor de evaluatie is gekeken naar drie onderzoeksvragen:

1. Wat is het effect van de Wbmgp op instroom in sociale huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld?

De effecten van de Wbmgp lijken op de instroom een positief verschil te maken in de buurten Poelenburg en Peldersveld: we zien dat het grootste deel van de vrijgekomen sociale huurwoningen wordt toegewezen aan instromers met inkomen uit niet-commercieel werk. Het lijkt er op dat mede hierdoor het aantal minimahuishoudens en inwoners met een bijstandsuitkering afneemt. Deze afname is ook in andere wijken van Zaandam Oost te zien maar de daling is het grootst in Poelenburg.

Middel Wbmgp:

	Instroom inwoners met inkomen uit werk	Instroom urgenten afgenomen	Minima-huishoudens afgenomen	Bijstandsuitkeringen afgenomen
Poelenburg	+	+	++	++
Pelders- en Hoornseveld	+	+	+	+
Zaandam Zuid		-	+	+
Rosmolenwijk		-	+	+
Kogerveldwijk		-	+/-	+
Zaanstad			+	+

2. Wat zijn mogelijke effecten van de Wbmgp op de leefbaarheid en veiligheid in Poelenburg en Peldersveld?

Een direct verband tussen ontwikkelingen in de buurt op het gebied van leefbaarheid en veiligheid en de toepassing van de Wbmgp is niet vast te stellen. Daarnaast zijn de ontwikkelingen minder eenduidig: zo zien we in Poelenburg een afname van de gerapporteerde sociale cohesie terwijl deze door de professionals in de buurt juist positiever wordt beoordeeld, een toename van het aandeel inwoners met een startkwalificatie, maar ook een toename van de gemelde criminaliteit en overlast van groepen jongeren en een gelijkblijvende ervaren veiligheid.

In Peldersveld zijn de ontwikkelingen nog lastiger te duiden omdat veel cijfers alleen op wijkniveau beschikbaar zijn. We zien in Pelders-/Hoornseveld een positieve ontwikkeling bij de ervaren sociale cohesie, geen duidelijk verschil bij het aandeel bewoners met een startkwalificatie, een toename van de gemelde criminaliteit, gelijkblijvende overlast van groepen jongeren maar wel een betere ervaren veiligheid.

Effecten Wbmgp:

	Leefbaarheid		Veiligheid		
	Sociale cohesie	Startkwalificatie onderwijs	Criminaliteit	Ervaren veiligheid	Overlast groepen jongeren
Poelenburg	-/+	+	-	+/-	-
Pelders- en Hoornseveld	+	+/-	-	+	+/-
Zaandam Zuid	+		-	+/-	+/-
Rosmolenwijk	+		-	+/-	-
Kogerveldwijk	-		+	+	+/-
Zaanstad	+	+/-	+/-	+/-	-

3. Wat zijn mogelijke gevolgen van een waterbedeffect in de omliggende wijken: Zaandam Zuid, Rosmolenwijk, Kogerveldwijk?

In andere wijken van Zaanstad is het aandeel minima en het aantal bijstandsuitkeringen ook gedaald ondanks de toename van het aantal geplaatste urgenten. Op het gebied van leefbaarheid en veiligheid zijn de uitkomsten per wijk en thema wisselend, waardoor niet is vast te stellen dat er sprake is van een duidelijk waterbedeffect in de omliggende wijken.

Conclusie

De vraag is of het doel, namelijk het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid, bereikt wordt door het toepassen van de wet én of de omliggende wijken de instroom van een wat kwetsbaardere groep inwoners aankan. Dus gaan de buurten waar de wet van toepassing is er op vooruit en gaan de buurten er omheen niet te hard achteruit?

Als we kijken naar de resultaten uit deze evaluatie lijkt dat inderdaad het geval, al zijn de conclusies soms tegenstrijdig. We zien een tweeledig beeld: op sommige vlakken (aantal minima, aantal bijstandsuitkeringen) zien we in alle wijken een positieve ontwikkeling maar de grootste positieve verandering in Poelenburg. In Poelenburg is ook een toename te zien in het aandeel inwoners met een startkwalificatie. Het reguleren van de instroom lijkt dus een positief effect te hebben op de aantal inwoners met werk in deze wijken. Daarnaast zien we ook in de omliggende wijken een afname van het aantal bijstandsuitkeringen en minima waardoor van een sterkt waterbedeffect geen sprake lijkt te zijn.

Wat betreft de zachtere kant (sociale cohesie, betrokkenheid in de buurt) zien we dat Poelenburg nog steeds slecht scoort ten opzichte van de andere onderzochte wijken, maar dat professionals dat positiever beoordelen. In Pelders-/Hoorneveld zien we wel een stijging van de ervaren sociale cohesie. Er wordt in alle wijken van Zaandam Oost meer criminaliteit gemeld. Wel is de veiligheidsbeleving in Pelders-/Hoorneveld verbeterd. Als we naar de mening van de wijkprofessionals en de instromers zelf kijken zien we dat zij wel zien dat de inzet in Poelenburg en Peldersveld helpt. Zij zien een hogere betrokkenheid bij de instromers.

In grote lijnen lijkt het middel (reguleren instroom) dus goed te werken. Wat betreft het doel blijft het lastig om (deels positieve) ontwikkelingen in leefbaarheid en (deels negatieve) ontwikkelingen in veiligheid te correleren aan het toepassen van de Wbmmp. Deze conclusies komen grotendeels overeen met evaluaties uit andere steden en met de overkoepelende evaluatie van het RIGO.

De meningen van de professionals over de legitimiteit en proportionaliteit van de Wbmmp in Poelenburg en Peldersveld zijn verdeeld. Positieve reacties zijn *'de problematiek is hardnekkig, goed om dit te proberen'* en *'het trekt mensen aan met sociale beroepen en de screening van de politie is niet onbelangrijk'*. Negatieve reacties betreffen met name het gevoel dat er sprake is van een waterbedeffect: *'je verplaatst het probleem naar andere wijken'*.

Bewoners uit Poelenburg zouden graag zien dat de wet langer van kracht is: zij geven aan dat 4 jaar te kort is en dat mensen die zij graag in wijk zien instromen op deze manier een zetje in de rug krijgen. Bewoners zien graag dat alle handvatten die voorhanden zijn om de buurt een impuls te geven worden aangegrepen, dus doorgaan met de Wbmmp zou echt *'een no-brainer'* moeten zijn volgens hen.

Het is zinvol om bij een eventuele verlenging van de Wbmmp verschillende scenario's uit te werken waarin kritisch wordt gekeken naar de specifieke *gebieden* waarvoor de Wbmmp zou moeten gelden en naar de specifieke *onderdelen* van de wet zoals de voorrang voor instromers *'met werk in de niet-commerciële sector'*. Hierbij moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid om urgenten te kunnen blijven plaatsen in sociale huurwoningen in Zaanstad.

Als we kijken naar de gerealiseerde instroom betreft dit na ruim 3 jaar een klein deel (4%) van de totale woningvoorraad in de buurten, er is dus wellicht meer tijd nodig om daarvan de effecten op leefbaarheid en veiligheid terug te zien. Voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de wijk is en blijft een *brede aanpak* over een *langere periode* nodig. De gereguleerde woningtoewijzing van de afgelopen 3 jaar draagt daaraan bij, maar er is meer tijd nodig om duidelijke effecten te kunnen zien.

2 Inleiding

Wbmgp Zaanstad loopt af in voorjaar 2022

De Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) is sinds juli 2018 van kracht in Poelenburg en Peldersveld.

Het **doel** van de wet is het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de betreffende buurten. Het **middel** daarvoor is het verbeteren van de sociaaleconomische status van de bewoners van de buurt door voorwaarden te stellen aan de groep instromers. Daarnaast wordt in de wet aangegeven dat er naast het reguleren van de instroom veel meer moet gebeuren om de leefbaarheid in de buurt te vergroten.

De gemeente Zaanstad heeft toestemming om artikelen 9 en 10 van de Wbmgp toe te passen. Door **artikel 9** wordt voorrang verleend aan mensen met een betaalde baan, pensioen, AOW, studiefinanciering of een startkwalificatie. Dit betekent dat in Poelenburg en Peldersveld o.b.v. de Wbmgp selectief mag worden toegewezen. Er gelden andere voorrangregels voor woningzoekenden van sociale huurwoningen die via woningcorporatie worden aangeboden. Er wordt op basis hiervan niemand uitgesloten, maar bepaalde groepen krijgen wel voorrang op basis van inkomen uit arbeid. De hoogste voorrang gaat naar mensen die werken in de niet-commerciële sector, waardoor bijvoorbeeld leraren of agenten voorrang krijgen in deze buurten.

Een andere onderdeel van de Wbmgp is het onderzoek van de Politie. Met **artikel 10** kan de politie onderzoek doen op basis van politiegegevens. Dit zijn gegevens over crimineel of overlast gevend gedrag of onrechtmatig gebruik van de woning. Op basis van de politiegegevens kan een woningzoekende geweigerd worden.

Op deze manier wordt op sociaaleconomisch vlak een meer evenwichtige bevolkingssamenstelling in de buurten nagestreefd. Dit kan bijdragen aan een betere **leefbaarheid en veiligheid** in de buurt. De Wbmgp biedt de mogelijkheid “om een bepaalde wijk rust en tijd te bieden, zodat de gemeente met de aanwezige bewoners daadwerkelijk tot resultaten kan komen wat betreft integratie en leefbaarheid.”; een adempauze (Kamerstukken II, 2004–2005, 30.091, nr. 3.).

In 2017 is voor Poelenburg en Peldersveld een actieplan opgesteld. Om het actieplan kans van slagen te geven, zijn twee essentiële randvoorwaarden benoemd: zorgen voor meer diversiteit in de bevolkingsopbouw en het zichtbaar aanpakken van de ondermijnende criminaliteit.

Het doel van de Wbmgp aanwijzing, zoals geformuleerd in de aanvraag in 2017, is om met toepassing van de artikelen 9 en 10 van de Wbmgp in Poelenburg en Peldersveld het aantal huishoudens in de wijken met inkomen uit werk te laten toenemen, het aantal inwoners met een startkwalificatie te vergroten en overlast gevend en crimineel gedrag te beperken.

In het voorjaar van 2022 loopt de Wbmgp in Poelenburg en Peldersveld af. Het is daarom belangrijk om inzicht te krijgen in mogelijke effecten van de wet. De evaluatie kan bijdragen aan de beslissing van de Raad om wel of geen verlenging van de Wbmgp aan te vragen bij het ministerie.

In de evaluatie binnen Zaanstad proberen we een antwoord te geven op de volgende **onderzoeksvragen**:

1. Wat is het effect van de Wbmgp op instroom in sociale huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld?
2. Wat zijn mogelijke effecten van de Wbmgp op de leefbaarheid en veiligheid in Poelenburg en Peldersveld?
3. Wat zijn mogelijke gevolgen van een waterbedeffect in de omliggende wijken: Zaandam Zuid, Rosmolenwijk, Kogerveldwijk?

Hoe kan je de effectiviteit van de Wbmgp onderzoeken?

De Wbmgp is eerder geëvalueerd door onder andere de UvA, Twynstra en Gudde en het RIGO. Uit deze evaluaties komt het volgende beeld naar voren: het middel (verbeteren van sociaal-economische status inwoners van de wijk) werkt. Het aandeel bijstandsgerechtigden in de wijken daalt door de andere voorrangregels voor instroom die gelden in de aangewezen wijken. Over de effectiviteit van de wet op het doel ervan - het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid - zijn de onderzoekers verdeeld.

Het rapport van de UvA (2015)¹, dat zich beperkt tot de toepassing van de Wbmgp artikel 8 (eisen aan de *aard* van het inkomen), is kritisch. De onderzoekers zien geen vooruitgang en in sommige gevallen een achteruitgang van de leefbaarheid en veiligheid in de buurten. Zij concluderen daaruit dat de wet geen succes is. Wat hier niet is onderzocht is of de buurten wellicht meer achteruit zouden zijn gegaan als de wet niet was toegepast.

Twynstra en Gudde (2017)² geven o.a. aan dat de impact van de wet op de leefbaarheid en veiligheid 'lastig tot niet te onderzoeken' is.

Het RIGO (2021)³ heeft verschillende onderzoeken uit steden die de wet toepassen, samengevat. Ook zij geven aan dat het lastig is om de effectiviteit van de wet te bepalen. Dit komt door drie zaken die allen ook in Zaanstad spelen:

1. Door een veelheid aan verbeterinitiatieven tegelijkertijd, is het vrijwel onmogelijk om van de *individuele initiatieven* te bepalen wat de impact op de leefbaarheid en veiligheid in de buurten (en daaromheen) is.
2. Effecten worden pas op de lange termijn zichtbaar.
3. Benodigde data zijn niet altijd (op het juiste schaalniveau) beschikbaar.

In de RIGO evaluatie wordt daarom geadviseerd om een combinatie van kwantitatief en kwalitatief onderzoek te doen. Over een mogelijk waterbedeffect komt uit de RIGO-evaluatie geen eenduidig beeld naar voren.

Wat is leefbaarheid?

De definitie van leefbaarheid kan o.a. uit de [Leefbaarometer](#) worden gehaald. Deze geeft inzicht in (de ontwikkeling van) de leefbaarheid op buurtniveau en maakt gebruik van het *brede begrip leefbaarheid* waarin de *samenstelling van de bevolking* één van de aspecten is (naast cijfers over woningen, voorzieningen, fysieke omgeving en veiligheid). Deze brede definitie wordt ook door het ministerie van BZK gebruikt bij het beantwoorden van Kamervragen over de evaluatie van de Wbmgp⁴.

De cijfers van de Leefbaarometer zijn bekend t/m 2018 dus nu minder relevant voor deze evaluatie, maar de definitiebepaling is wel van belang voor het trekken van conclusies over het veranderen van de leefbaarheid door de Wbmgp. Immers, het toepassen van de wet heeft een impact op de samenstelling van de wijk en daarmee, volgens deze definitie, ook op de leefbaarheid in de buurt.

Naar aanleiding van eerdere evaluaties elders en gesprekken binnen en buiten de Gemeente Zaanstad is gekozen voor een mix van **kwantitatief** en **kwalitatief** onderzoek. De evaluatie richt zich enerzijds op het middel dat de wet beoogt (grotere instroom bewoners met inkomen uit werk); anderzijds kijken we naar de effecten van de wet op leefbaarheid en veiligheid in de buurten.

Voor het beantwoorden van de eerste onderzoeksvraag maken we gebruik van cijfers van de woningbouwcorporaties. Deze geven zicht op de instroom in de sociale huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld en in de buurten daarom heen.

Voor de ontwikkelingen op buurt- en wijkniveau wordt idealiter gekeken naar de ontwikkeling van de wijken en naar de sociaaleconomische kenmerken van mensen in die wijk, zoals de hoogte van het inkomen, de bron van inkomen, het opleidingsniveau en de schuldenproblematiek. De gemeente heeft zelf echter weinig data over sociaaleconomische kenmerken ter beschikking (zie kader volgende pagina).

Deze evaluatie heeft daardoor een beperkte set aan **kwantitatieve** indicatoren:

- Ontwikkeling aantal personen met een bijstandsuitkering
- Ontwikkeling aantal personen met een minimaregeling
- Ervaringen rondom leefbaarheid uit de Zaanpeiling
- Gegevens Leefbaarometer (uit 2018)
- Ontwikkeling aandeel startkwalificaties
- Ontwikkeling aantal misdrijven
- Ervaren veiligheid en overlast

We bekijken deze cijfers zowel voor de twee buurten waar de wet actief is, als voor de wijken daaromheen, om te kijken of er sprake is van een mogelijk waterbedeffect.

Lang niet alles kan in cijfers worden uitgedrukt. Om een goed beeld te krijgen is ook **kwalitatief** onderzoek gedaan. Wijkmanagers, wijkteams, wijkagenten, woningcorporaties en andere **professionals** werkzaam in buurten hebben inzicht in wat voor ontwikkelingen er de afgelopen jaren zijn geweest. Zij zijn over hun ervaringen bevraagd door middel van een open vragenlijst. Een aantal van hen heeft in een uitgebreid interview hun visie op de ontwikkelingen in de buurten en op de Wbmgp nog extra toegelicht. Daarnaast is voor dit onderzoek gesproken met een aantal **bewoners** die via de voorrangregels van de Wbmgp een woning toegewezen hebben gekregen in Poelenburg of Peldersveld. Zij zijn bevraagd over hun ervaringen in het toewijzingsproces en naar hun ervaringen in hun (nieuwe) buurt. Ten slotte is met oorspronkelijke bewoners gesproken over hun mening over de wet en het eventueel voortzetten daarvan.

Wat niet wordt meegenomen in deze evaluatie

Er zijn andere (*indirecte*) **effecten** van de wet die niet onderzocht kunnen worden en daarom niet worden meegenomen in deze evaluatie. Het gaat dan bijvoorbeeld om de verandering van instroom op scholen of gezondheidseffecten. Allereerst zijn hier geen tot weinig data over; aan de andere kant kan er vanuit onderzoek geen relatie worden gelegd met de Wbmgp. De verwachting is dat ook de huidige bewoners profiteren van een meer diverse wijk, bijvoorbeeld omdat de instroom op scholen van kinderen met een betere sociaal-economische achtergrond uiteindelijk ook een positieve impact heeft op het niveau van andere kinderen. Deze lange termijn effecten zijn echter wetenschappelijk lastig te onderzoeken of te bewijzen.

Naast de toepassing van de Wbmgp voor de verhuur van sociale huurwoningen hebben nieuwe bewoners in zowel de sociale als de **particuliere huursector** in Poelenburg en Peldersveld een huisvestingsvergunning nodig (screening door de politie). Voor de particuliere huurwoningen wordt hier sinds september 2020 ook daadwerkelijk op gehandhaafd en worden achterstanden ingelopen. Dit betekent dat in de afgelopen jaren de instroom buiten de sociale huursector nauwelijks is gereguleerd. Sinds 1 april 2021 zijn ook nieuwe regels om kamerverhuur te reguleren van kracht, het is nog te kort om daar al effecten van te kunnen meten. Hierdoor was het de afgelopen jaren in andere woonsectoren mogelijk om in te stromen als inwoner zonder inkomen uit werk. Daarnaast leeft het gevoel dat er ook veel kwetsbare arbeidsmigranten in de buurten Poelenburg en Peldersveld zijn komen wonen. Dit ondermijnt deels het doel van de Wbmgp.

Ten slotte heeft de Wbmgp invloed op de instroom maar geen (directe) invloed op de **uitstroom** in de buurt. Problemen in de buurt verdwijnen uiteraard niet door nieuwe aanwas zolang de oorspronkelijke kwetsbare groepen niet (ook) ondersteund worden.

Beschikbaarheid van data

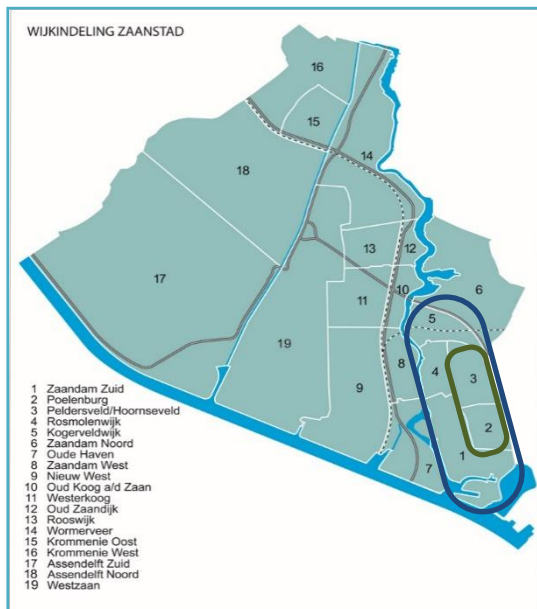
De Gemeente Zaanstad heeft data beschikbaar over zaken die zij zelf regelen zoals minimaregelingen of het aantal bijstandsuitkeringen. We hebben als Gemeente geen actuele gegevens over bijvoorbeeld het inkomen of het opleidingsniveau van bewoners op individueel/buurt niveau. Het CBS heeft wel de beschikking over deze gegevens, maar op de meeste thema's lopen data twee jaar achter. DUO (opleidingsniveau) en de Belastingdienst (inkomen) rapporteren alleen aan het CBS en hierin zit een vertraging, het definitieve inkomen wordt bijvoorbeeld pas een jaar na aangifte bepaald.

Hierdoor is een deel van de data die wij nu kunnen gebruiken bijgewerkt tot 2019, dat is nog te kort om conclusies uit te kunnen trekken. Over enkele jaren zouden we deze data wel kunnen gebruiken.

Waterbedeffect

In Figuur 1 Wijkindeling Zaanstad ziet u in de groene ovaal de wijken Poelenburg en Peldersveld/Hoornseveld en in de blauwe ovaal de wijken die zijn bekeken voor het onderzoeken van het waterbedeffect.

Figuur 1 Wijkindeling Zaanstad

3 Effect van de Wbmgp op instroom in sociale huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld

Samenvatting

315 van de 381 vrijgekomen sociale huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld zijn verhuurd volgens de voorrangsvoorwaarden van de Wbmgp.

Dit is ongeveer 10% van het totaal aantal corporatiewoningen in de betreffende buurten.

Dit is 4% van de totale woningvoorraad in de wijken Poelenburg en Pelders/Hoornseveld.

Van de instromers met inkomen uit werk komt ruim de helft uit Amsterdam en 1/3^e uit Zaanstad. Van de instromers met inkomen uit werk uit Zaanstad komt 2/3 uit Poelenburg of Pelders- en Hoornseveld.

Voor de invoering van de Wbmgp kwamen (onevenredig) veel urgenten terecht in Poelenburg en Peldersveld, na de invoering komen urgenten in andere wijken terecht. In sommige gevallen is meer dan de helft van de instroom in andere wijken urgent.

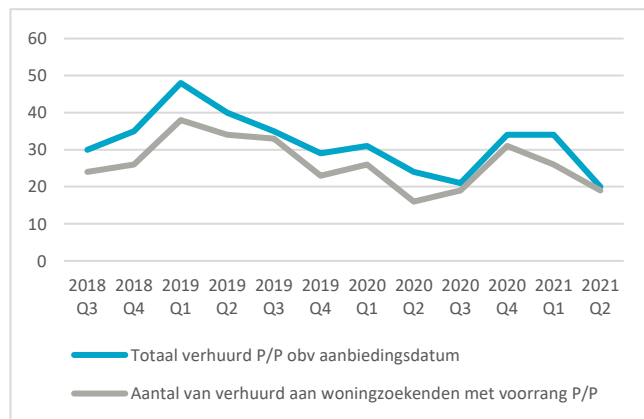
Instroom

Op basis van de data die de woningcorporaties verstrekken kunnen we een goed beeld schetsen van de instroom sinds de start van de Wbmgp in Poelenburg en Peldersveld.

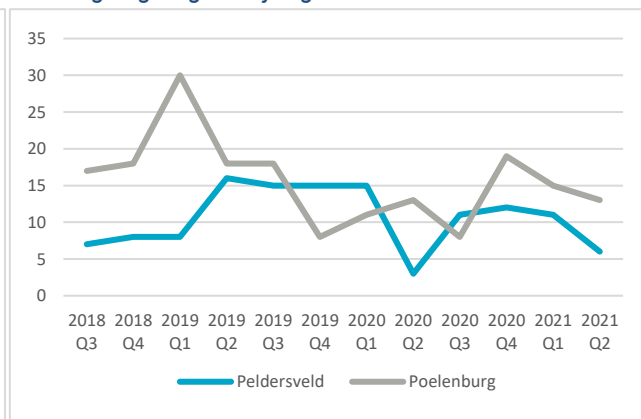
Vanaf augustus 2018 tot en met mei 2021 zijn er in totaal 381 woningen verhuurd in Poelenburg en Peldersveld. Daarvan zijn er 315 via voorrangswegs verhuurd (*inkomen uit werk*) en daarvan zijn weer 312 woningen verhuurd aan mensen met *werk in de niet-commerciële sector*. Het verschil tussen het aantal verhuurde woningen en het aantal verhuurde woningen via de voorrangsweging komt voor het grootste deel door het uitsluiten van zorg- en aanleunwoningen van de regeling en door woningruil.

Ter referentie: er waren bij de start 3.448 corporatiehuurwoningen in Poelenburg en Peldersveld. Dit betekent dat ongeveer 10% van de sociale huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld sinds de start van de Wbmgp is verhuurd aan mensen met werk (in de niet-commerciële sector).

Figuur 2 Verhouding totaal verhuurde woningen P/P en aantal verhuurd aan voorrangskandidaten

Figuur 3 Aantallen woningen verhuurd obv voorrangsweging toewijzing

Verschuivingen in de totale woningvoorraad

In totaal zijn in de wijken Poelenburg en Pelders/Hoornseveld ongeveer 8.000 woningen. Daarvan is 4% (312/8000) in de afgelopen jaren toegewezen aan mensen met werk in de niet-commerciële sector. Op de instroom in 'overige huur' en 'koopwoningen' heeft de Wbmgp weinig invloed. Dit roept de vraag op in hoeverre grote veranderingen in de wijken op het gebied van leefbaarheid en veiligheid terug te vinden zullen zijn in de cijfers. Het gaat immers om een relatief grote verschuiving binnen de sociale huursector, maar op het totaal aantal woningen in de wijken gaat het om een relatief laag percentage.

Tabel 1 Aantal woningen naar type (2017, bron: BAG)

	aantal woningen	koop	corporatiehuur	overige huur	Totaal
Poelenburg		996	2068	178	3242
Pelders-/Hoornseveld		1694	2637	431	4762

Herkomst nieuwe instroom

Ruim de helft van nieuwe instroom volgens de voorrangsregeling van de Wbmgp komt uit Amsterdam, voor de invoering was dit rond de 40%. Ongeveer 1/3^e van de instroom komt uit Zaanstad zelf. De rest van de instromers komt voornamelijk uit andere steden in Noord-Holland. Belangrijk om hier nogmaals te benadrukken is dat, ongeachte de herkomst, zo goed als de volledige instroom, bewoners met inkomen uit de niet-commercieel sector zijn en dat zij gescreend zijn door de politie.

Volgens data van de corporaties komen er verhoudingsgewijs relatief meer mensen van buiten Zaanstad naar Poelenburg en Peldersveld sinds de invoering van de Wbmgp, dit betreffen dus nieuwe inwoners mét inkomen. Sinds 2019 neemt in Zaanstad de instroom uit Amsterdam licht af, behalve in Poelenburg en Peldersveld. Dit valt deels te verklaren door het beperken van het plaatsen van urgenten in Poelenburg en Peldersveld en het toenemen van het (gereguleerde) aanbod op Woningnet voor deze buurten. Het lijkt er op dat meer (werkende) Amsterdamse woningzoekenden in Zaanstad willen wonen en dat door het toegenomen aanbod in Poelenburg en Peldersveld hier het aandeel instromers uit Amsterdam toeneemt.

Vanaf begin 2020 is ook bekend wat de wijk van herkomst is. De aantallen instromers per wijk zijn nog klein, dus we moeten voorzichtig zijn met het trekken van al te harde conclusies. Wat wel direct opvalt is dat vanaf 2020 2/3^e van de instromers die uit Zaanstad komen, uit Poelenburg (55%) of Pelders- en Hoornseveld (10%) komt.

Effecten van de Wbmgp op toewijzingen in andere wijken in Zaanstad: het waterbedeffect

Door het invoeren van de strengere voorrangsregels in Poelenburg en Peldersveld komen bepaalde groepen daar minder terecht (bijv. woningzoekenden zonder inkomen). Ook kan het zijn dat door artikel 10 (screening politie) bepaalde woningzoekenden elders terecht komen. We kunnen op basis van de cijfers van de corporaties deels een beeld geven wat er in andere wijken verandert. Voor de andere wijken in Zaanstad is niet bekend wat de werksituatie van de instromers is, maar we kunnen wel iets zeggen over de instroom van urgentiegevallen in andere wijken.

Ongeveer een kwart van alle toewijzingen betreft urgente toewijzingen, dit betreft een brede groep zoals mensen met een sociaal-medische urgentie, mensen die uitstromen uit instellingen, statushouders en stadsvernieuwingsurgenten. Het gaat om ongeveer 300 van de 1300 toewijzingen per jaar in Zaanstad. Daarvan komt sinds de invoering van de Wbmgp nog maar een klein deel terecht in Poelenburg en Peldersveld, waardoor deze urgente instromers worden verdeeld over de overige wijken van Zaanstad. Deze toewijzingen verschillen sterk per wijk per jaar, waardoor het lastig is om harde conclusies te trekken. Feit blijft dat voor de invoering van de Wbmgp een (onevenredig) groot deel van de urgenten in Poelenburg en Peldersveld terecht kwam en dat het aandeel urgente toewijzingen in 2020 met name in Kogerveldwijk, Rooswijk, Wormerveer, Krommenie Oost en West en Assendelft-Noord (ver) boven de 25% van het totaal aantal plaatsingen in die wijken ligt. Daarbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat het nog steeds om relatief kleine verschuivingen gaat in *absolute* aantallen ten opzichte van het totaal aantal toegewezen woningen per jaar.

Tabel 2 Totaal aantal toewijzingen en % toewijzingen urgenten per wijk per jaar (bron: De Zaanse Corporaties)

	Totaal aantal toewijzingen 2017	2017 % urgenten	Totaal aantal toewijzingen 2018	2018 % urgenten	Totaal aantal toewijzingen 2019	2019 % urgenten	Totaal aantal toewijzingen 2020	2020 % urgenten
Zaandam Zuid	153	22%	120	23%	114	29%	105	29%
Poelenburg	101	24%	88	11%	93	0%	64	5%
Pelders- en Hoornseveld	130	32%	162	27%	141	22%	96	17%
Rosmolen- wijk	115	19%	166	28%	117	27%	105	25%
Kogerveld- wijk	30	43%	34	44%	36	42%	27	37%
Zaandam Noord	46	24%	43	30%	52	15%	60	17%
Oude Haven	32	6%	57	12%	19	16%	28	18%
Zaandam West	45	20%	62	19%	56	18%	60	15%
Nieuw West	75	13%	80	9%	82	27%	68	26%
Oud Koog a/d Zaan	45	29%	56	18%	38	39%	34	24%
Westerkoog	27	4%	33	27%	24	29%	18	11%
Oud Zaandijk	48	6%	63	17%	34	38%	32	19%
Rooswijk	63	40%	53	26%	63	37%	52	48%
Wormerveer	178	12%	141	48%	141	26%	123	40%
Krommenie Oost	102	21%	103	24%	123	34%	99	48%
Krommenie West	54	37%	46	35%	67	49%	47	51%
Assendelft- Zuid	49	6%	64	9%	40	8%	66	32%
Assendelft- Noord	39	10%	23	13%	45	2%	23	39%
Westzaan	23	26%	23	13%	18	17%	21	14%
Totaal	1355		1417		1303		1128	

Uit gesprekken met de woningbouwcorporatie blijkt dat de corporaties moeite hebben met plaatsen van urgenten in Zaanstad, onder andere door het beperken van het plaatsen van urgenten in Poelenburg en Peldersveld. Mede hierdoor stromen in andere, omliggende, buurten meer kwetsbare bewoners in, wat de leefbaarheid daar potentieel onder druk kan zetten. Een mogelijk vervolgsce­nario voor de Wbm­gp zou zijn om niet alleen naar de voor­rangs­re­ge­ling van de Wbm­gp te kijken maar op een andere manier te kijken waar een (urgente) woningzoekende het beste past. Zo kan het zijn dat urgenten al een netwerk hebben in Poelenburg en Peldersveld, waardoor deze instromers daar wellicht toch beter op hun plek zijn.

Over het waterbede­f­fect zijn de geën­quêteerde professionals verdeeld, de één geeft aan dat bewoners die niet voldoen aan de voor­waarden van de Wbm­gp nu in andere wijken worden geplaatst, een ander geeft aan dat een waterbede­f­fect hem niet bekend is. Expliciet wordt ook hier het plaatsen van urgenten in omliggende buurten genoemd, hierdoor komen volgens de professionals andere wijken mogelijk onder druk te staan. Een aantal professionals zien een toename van de groep kwetsbare huurders in omliggende wijken omdat Poelenburg/Peldersveld ‘op slot zit’.

Een deel van de professionals ziet positieve effecten van de instroom van werkenden in de niet-commerciële sector in Poelenburg en Peldersveld, zij geven aan dat de verhouding werkenden/niet werkenden verandert en dat er meer betrokkenheid in de buurt is. Zo zien sommigen dat nieuwe huurders ‘allerlei initiatieven nemen ter verbetering van de leefbaarheid in de buurt’.

Uit zowel de interviews met de bewoners, de nieuwe instromers via de Wbm­gp als de interviews met de professional blijkt dat men zich stoort aan de blijvende instroom van kansarme bewoners via onderverhuurde koopwoningen en particuliere huur.

4 Effecten van de Wbmgp op de buurt

Samenvatting

Ontwikkelingen in Poelenburg en Peldersveld én in de omliggende wijken zijn lastig te correleren aan de invoering van de Wbmgp

Bijstandsuitkeringen en minima in alle wijken gedaald maar het hardst in Poelenburg.

Leefbaarheid staat in heel Zaandam Oost onder druk.

Ervaren sociale cohesie daalt in Poelenburg, professionals zijn positiever. Ook voelt een lager % inwoners dan in Zaanstad Oost/Zaanstad zich medeverantwoordelijk voor de buurt, hierin is weinig veranderd de laatste jaren.

Aandeel inwoners dat actief is in de buurt hoger in Poelenburg dan in Pelders-/Hoorneveld, medeverantwoordelijk voelen voor de buurt vooral hoog in Pelders-/Hoorneveld.

In Poelenburg neemt het % 18-30 jarigen met een startkwalificatie toe.

Het aantal gerapporteerde misdrijven neemt in bijna alle wijken van Zaandam Oost de laatste jaren toe.

De ervaren veiligheid neemt in Pelders-/Hoorneveld toe, in andere wijken is er weinig verschil tussen 2018 en 2020.

Ervaren overlast van groepen jongeren toegenomen in Poelenburg.

Wat zijn de *indirecte* effecten van Wbmgp in Zaanstad? In dit hoofdstuk onderzoeken we of we kunnen vaststellen wat het effect van de invoering van de Wbmgp in Poelenburg en Peldersveld is op de leefbaarheid in veiligheid daar en in omliggende wijken.

De effecten op de buurt zijn lastiger te onderzoeken, omdat het *secundaire effecten* betreft. De Wbmgp heeft namelijk indirect invloed op de leefbaarheid en veiligheid in Poelenburg en Peldersveld en wellicht ook op omliggende wijken. Vanuit onderzoek is het lastig om hier correlatie of causaliteit aan te tonen. Op het gebied van leefbaarheid en veiligheid zijn veel andere factoren van invloed dan alleen de Wbmgp. Ontwikkelingen in de bijstand worden bijvoorbeeld voor een groot deel beïnvloed door de economie. Vanuit Pact Poelenburg en Peldersveld lopen er veel verschillende projecten in deze wijken, die eveneens impact hebben op de wijk en op de bewoners.

Deze ontwikkelingen staan los van de toepassing van de Wbmgp maar hebben wel impact op de (leefbaarheid in de) buurt.

We kunnen dus alleen iets zeggen over de *ontwikkelingen* die we zien op het gebied van leefbaarheid en veiligheid, maar deze veranderingen niet direct toeschrijven aan de Wbmgp.

4.1 Bijstandsuitkeringen en minima overal gedaald, in Poelenburg sterkste daling

Wijken en buurten

De Gemeente Zaanstad bestaat uit 19 *wijken* en 50 *buurten*. De Wbmgp is van toepassing in de *buurten* Poelenburg en Peldersveld. De *buurt* Poelenburg is gelijk aan de *wijk* Poelenburg. De *buurt* Peldersveld is onderdeel van de *wijk* Peldersveld/Hoornseveld.

Veel cijfers zijn alleen op *wijkniveau* beschikbaar, dit geldt zowel voor gemeentelijke cijfers over bijstandsuitkeringen en enquêtegegevens over bijvoorbeeld de sociale cohesie in de buurt als voor landelijke cijfers van het CBS over het % minimahuishoudens.

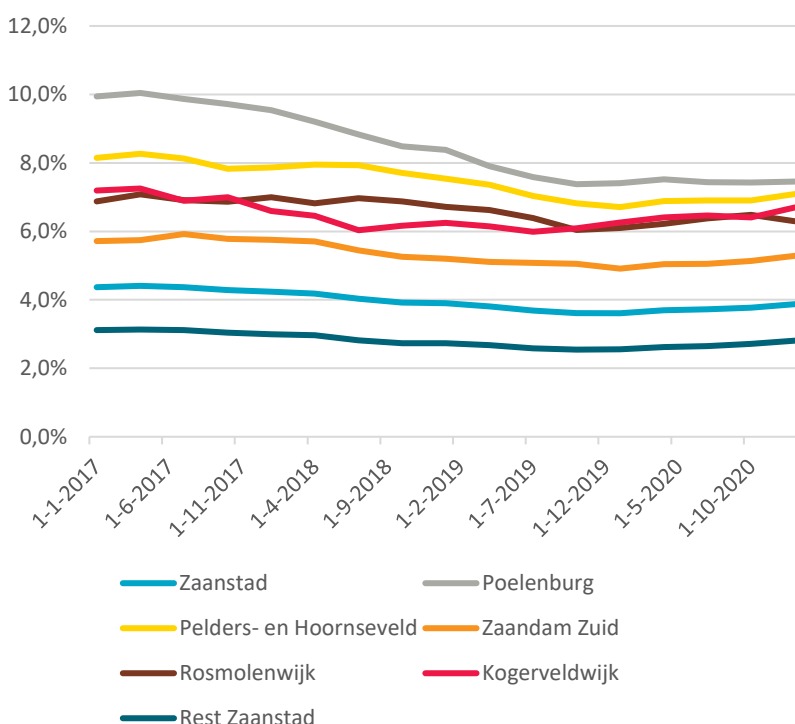
Het rapporteren op wijkniveau maakt voor de ontwikkelingen in Poelenburg dus niet uit, maar maakt het lastig om ontwikkelingen in de buurt Peldersveld te duiden. Waar mogelijk wordt op buurtniveau gerapporteerd, als dat niet kan worden de wijken Poelenburg en Pelders-/Hoornseveld getoond.

Het toepassen van de voorrangsregeling voor sociale huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld aan instromers met inkomen uit niet-commercieel werk lijkt de samenstelling in de wijk te beïnvloeden. Op zich is het logisch dat als instromers alleen een sociale huurwoning toegewezen krijgen als zij inkomen uit werk hebben, dat het aandeel bewoners met een bijstandsuitkering uiteindelijk afneemt. Zo zien we vanaf de invoering van de Wbmgp een relatief sterke daling van het % bewoners tussen 18-65 met een bijstandsuitkering in Poelenburg en Pelders- en Hoornseveld. In heel Zaanstad is het % bewoners met een bijstandsuitkering gedaald, maar de daling is het grootst in Poelenburg en Pelders- en Hoornseveld.

De daling van het aandeel inwoners met een bijstandsuitkering is deels het gevolg van ontwikkelingen op microniveau: het

toepassen van de Wbmgp en de intensieve aanpak vanuit Pact Poelenburg en Peldersveld om wijkbewoners te begeleiden naar werk. Deels is de daling ook toe te schrijven aan ontwikkelingen op macroniveau zoals het aantrekken van de (landelijke) economie. De afnemende trend is namelijk ook landelijk te zien, waarbij moet worden opgemerkt dat in 2020 landelijk weer een toename te zien is in het aantal personen met bijstand terwijl dit in Zaanstad minder duidelijk zichtbaar is.

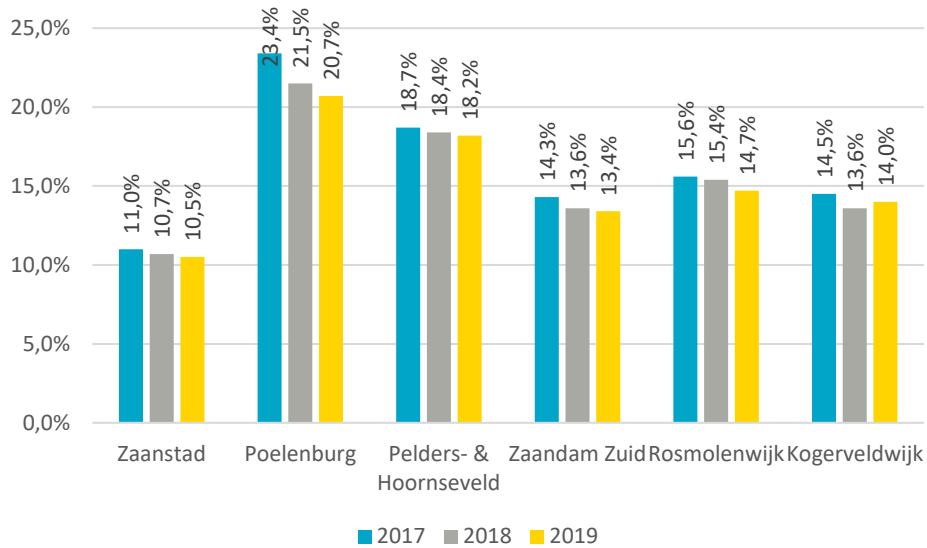
Figuur 4 Percentage bewoners 18-65 met een bijstandsuitkering

Tabel 2: % verschil aantal bijstandsuitkeringen tov jan-17 (Bron: dashboard burger)

Verschil jan 2017 - jan 2021	
Zaanstad	-10%
Poelenburg	-21%
Pelders- en Hoornseveld	-10%
Zaandam Zuid	-7%
Rosmolenwijk	-9%
Kogerveldwijk	-4%
Rest Zaanstad	-8%

Figuur 5 Percentage minimahuishoudens (bron: CBS RIO)

Ook als we kijken naar het % minimahuishoudens zien we een vergelijkbare trend als bij het aandeel bijstandsuitkeringen. Over de gehele linie is een daling van het aandeel minimahuishoudens te zien, maar de daling is het sterkst in Poelenburg. Inkomensgegevens zijn afkomstig van CBS en zoals eerder vermeld, pas na 2 jaar definitief. De data voor het weergeven van minimahuishoudens loopt dus tot 2019. Dit betreft slechts 1,5 jaar van de Wbmgp waardoor het lastig is harde conclusies te trekken over de impact de Wbmgp op het % minimahuishoudens. Al ligt het ook hier voor de hand dat het beperken van instroom van inwoners zonder inkomen uit werk ook het aandeel minimahuishoudens in de buurt beïnvloedt.

In de data is geen waterbedeffect zichtbaar. Het lijkt er dus op dat de minimahuishoudens zich niet in het bijzonder in de andere buurten van Zaandam Oost vestigen.

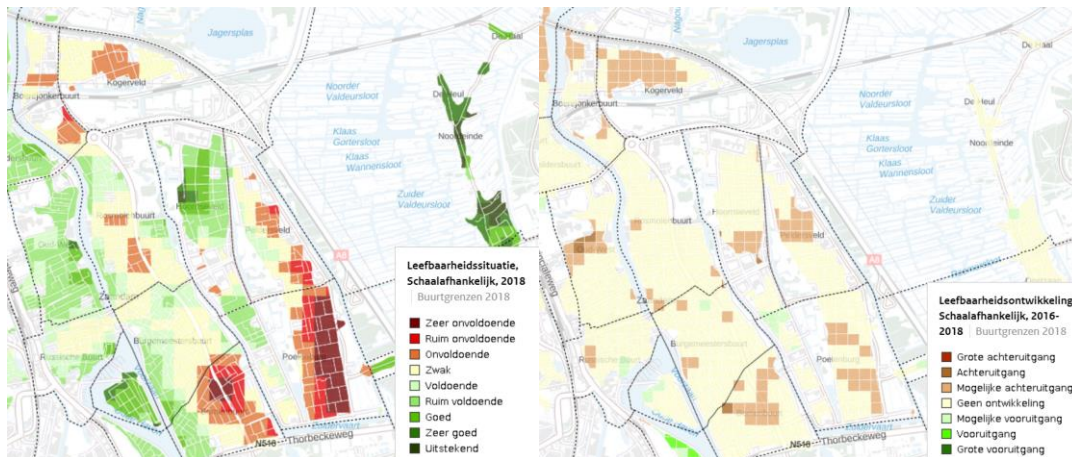
4.2 Leefbaarheid staat onder druk in alle wijken van Zaandam Oost

Leefbaarheid in 2018 in grote delen van Zaandam Oost onvoldoende

De leefbaarometer bevat data tot 2018 dus is voor deze evaluatie weinig relevant. Op onderstaand kaartje is te zien dat in Poelenburg en Peldersveld, maar ook in andere buurten de leefbaarheid niet veranderd is tussen 2016-2018 of (mogelijk) achteruit is gegaan. De aanvraag in 2017 is oorspronkelijk gedaan op basis van de leefbaarometer 2016. Voor de mogelijke nieuwe aanvraag lijkt het relevant de kaart links als (hernieuwd) uitgangspunt te nemen.

Figuur 6 Leefbaarheidssituatie in 2018

Figuur 7 Leefbaarheidsontwikkeling 2016-2018

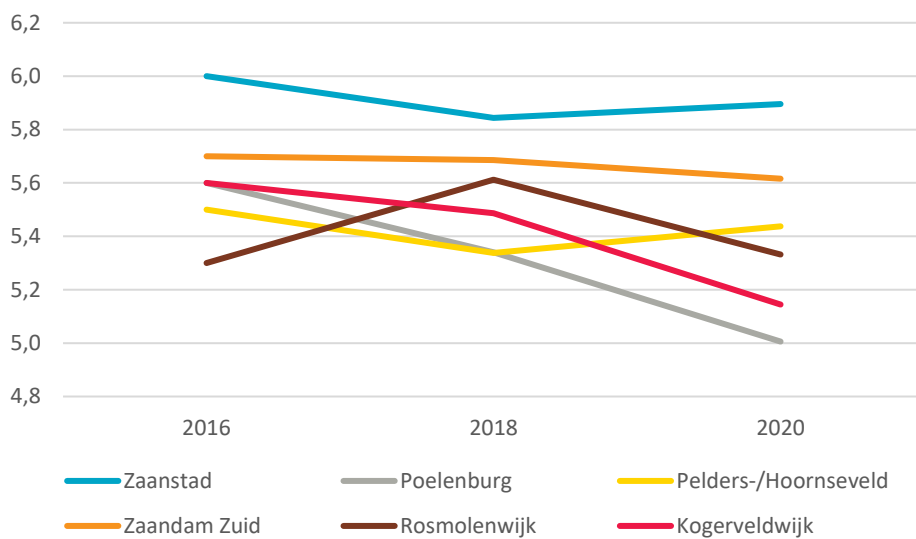
Bron: [leefbarometer](#)

Ervaren sociale cohesie daalt in Poelenburg, professionals positiever

In de Zaanpeiling wordt elke 2 jaar op wijkniveau gekeken naar o.a. de sociale cohesie in de buurt. Sociale cohesie heeft betrekking op in hoeverre mensen zich thuis voelen in de buurt en of mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan. In Poelenburg is de ervaren sociale cohesie sinds 2016 afgenomen, waardoor deze in 2020 de laagste sociale cohesie-score van Zaanstad heeft. In Pelders-/Hoorneveld zien we weinig verandering. Alle wijken in Zaandam Oost scoren op sociale cohesie lager dan het gemiddelde van Zaanstad. Daarnaast zijn de verschillen tussen wijken en tussen jaren klein.

Het is voor deze indicator waarschijnlijk te vroeg om veranderingen toe te schrijven aan effecten van de Wbmpp. Daarnaast geldt hiervoor, net als voor veel andere effecten, dat het onduidelijk is wat oorzaken zijn van de veranderingen in deze indicator. Immers, veel factoren kunnen van invloed zijn op het veranderen van de ervaren sociale cohesie.

Figuur 8 Ontwikkeling sociale cohesie (bron: Zaanpeiling)

Een deel van wijkprofessionals zien (wel) een lichte verbetering van de sociale cohesie in zowel Poelenburg als Peldersveld. Daarbij wordt opgemerkt dat 'bewoners veranderen, het doel is nog niet bereikt de bewoners hebben een steuntje in de rug erg nodig'. Ook de intensieve aanpak in Poelenburg zorgt voor verbetering in Poelenburg, signaleren zij. Er is vooral 'sterke cohesie binnen (etnische) groepen'. Andere professionals geven aan dat er in andere buurten (Kleurenbuurt, Bomenbuurt en Boerenjonkerbuurt) 'geen saamhorigheid meer is', of dat 'de sociale samenhang nooit erg goed is geweest'. Professionals geven ook aan de sfeer op straat in Poelenburg is verbeterd: 'bewoners groeten elkaar en hebben respect voor elkaar'. In Peldersveld en de andere buurten van Zaandam Oost zien ze weinig verandering.

Professionals zijn dus positiever, maar schrijven de verbetering zeker niet alleen toe aan de impact van de Wbmgp. Er wordt vanuit verschillende kanten gestuurd op een betere cohesie in de buurten en de instroom via de Wbmgp is volgens een van hen nog te klein om daadwerkelijk effect op de leefbaarheid van de buurt te hebben.

Huidige bewoners merken nog weinig van de veranderde instroom in de sociale huurwoningen. Zij ervaren veel overlast van verkamering in de particuliere huur- en koopwoningen waardoor de impact van de Wbmgp in het dagelijks leven in de buurt weinig opvalt.

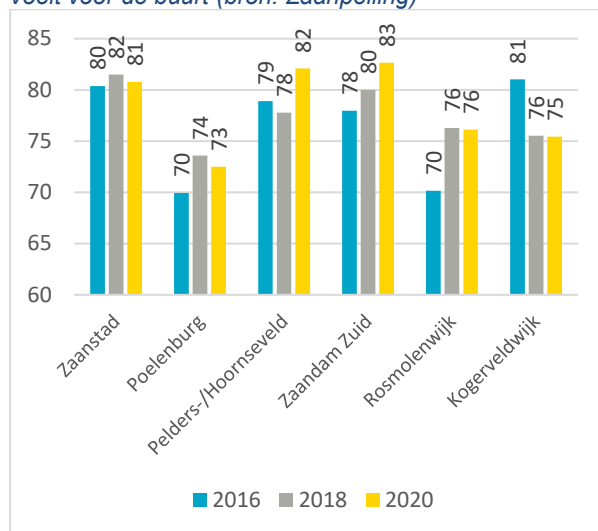
Aandeel inwoners dat actief is in de buurt hoger in Poelenburg dan in Pelders-/Hoorneveld, medeverantwoordelijk voelen voor de buurt vooral hoog in Pelders-/Hoorneveld

Een van de andere vragen in de Zaanpeiling is of men zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt. In Zaanstad is daar de laatste jaren weinig verandering in zichtbaar maar in de wijken in Zaandam Oost zien we een wisselend beeld. In Poelenburg is het % dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt een stuk lager dan in Zaanstad gemiddeld, met een kleine opleving in 2018 maar weer een afname in 2020. Voor Pelders-/Hoorneveld is de trend precies tegengesteld. Daar zien we in 2020 dat men zich meer, meer dan Zaanstad gemiddeld, medeverantwoordelijk voelt voor de buurt. Ook in Zaandam Zuid ligt het % betrokkenen hoger dan in de rest van Zaanstad, terwijl in Rosmolenwijk en Kogerveldwijk de percentages achterblijven.

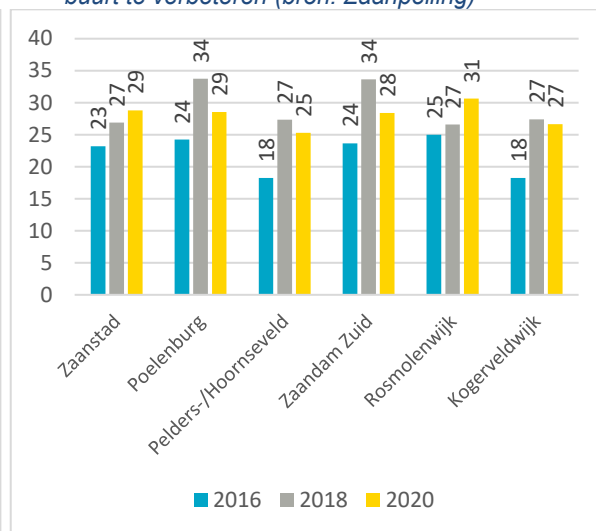
Als we kijken naar het percentage dat actief is geweest in de buurt valt op dat inwoners van de buurten in Zaandam Oost zich vaak meer dan gemiddeld inzetten voor de buurt.

Het blijft wel lastig om op basis van deze cijfers conclusies te trekken over het effect van de Wbmgp op de betrokkenheid in de buurt. De trend in Poelenburg is anders dan in Pelders-/Hoorneveld en ook hier is een negatief waterbedeffect op de omliggende wijken niet te zien.

Figuur 9 Percentage dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt (bron: Zaanpeiling)

Figuur 10 Percentage dat actief is geweest om de buurt te verbeteren (bron: Zaanpeiling)

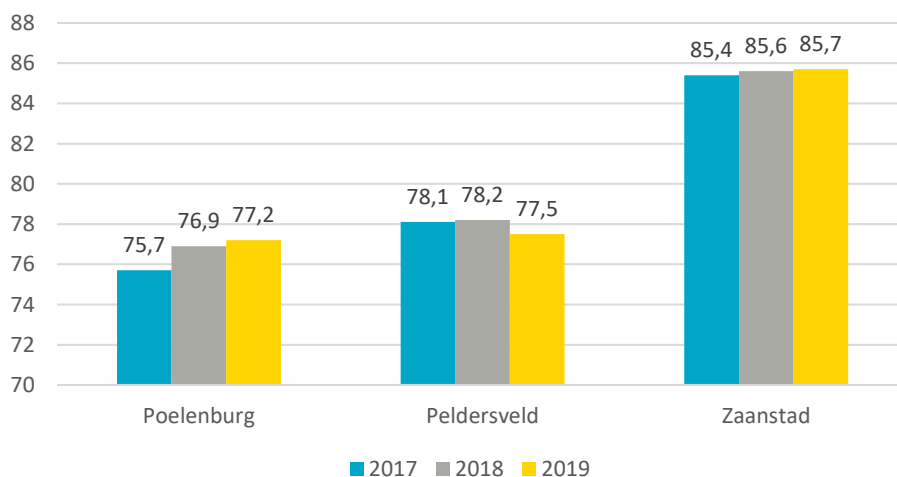

Een bewoner die via de Wbmgp in Poelenburg is komen wonen geeft aan best wat meer te willen doen voor de buurt, maar dat hij: *'hier nog niet voor benaderd is door de woningbouw of de gemeente'*. Een andere instromer geeft aan dat ze waarschijnlijk vaker een melding maakt van bijvoorbeeld straatvuil. Ook geeft ze aan dat ze zelf graag het goede voorbeeld geeft. Ook geven meerdere wijkprofessionals aan dat de nieuwe huurders betrokken zijn en nieuwe initiatieven nemen ter verbetering van de leefbaarheid in de buurt. Wellicht dat met een gerichtere vraag aan deze nieuwe bewoners de animo om actief te zijn voor de buurt nog meer kan toenemen.

Meer 18-30 jarigen met een startkwalificatie in Poelenburg

Ten slotte kijken we naar een doelstelling uit de aanvraag van 2017 die zijdelings het gevolg kan zijn van de Wbmgp, namelijk het aandeel inwoners in de wijk met een startkwalificatie. We zien daar een stevige achterstand van Poelenburg en Peldersveld op het Zaanse gemiddelde. We zien een toename in Poelenburg en een lichte daling van het % 18-30 jarigen met een startkwalificatie in Peldersveld. In de toekomst zou de invoering van de Wbmgp indirect ook effect kunnen hebben op de instroom in het onderwijs. Immers, als meer ouders een inkomen hebben uit werk, zullen de kinderen wellicht minder stress ervaren en op school beter kunnen presteren. Echter, uit gesprekken met instromers via de Wbmgp en wijkprofessionals blijkt dat instromers of bewoners met een betere uitgangspositie hun kinderen misschien liever buiten de buurt op school zetten. Er is dus meer voor nodig om de instroom van kansrijke kinderen in het onderwijs daadwerkelijk te realiseren.

Figuur 11 Percentage 18 t/m 30 jarigen met een startkwalificatie (bron: www.kis-wijkmonitor.nl/ ism ministerie van SZW)

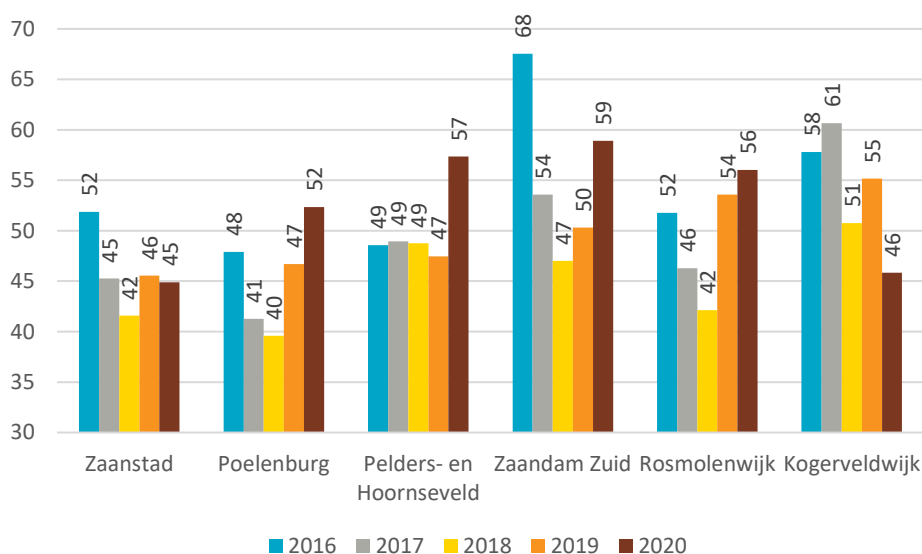
4.3 Veiligheid niet verbeterd, relatie met invoering Wbmgp onduidelijk

Aantal misdrijven per 1000 inwoners in bijna alle wijken Zaandam Oost toegenomen

Als we kijken naar de ontwikkeling op het gebied van veiligheid zien we een wisselend beeld. Deze informatie is alleen beschikbaar op wijkniveau. Het aantal misdrijven per 1000 inwoners is in Poelenburg in 2017 en 2018 afgenomen maar in 2019 en 2020 hoger dan in Zaanstad gemiddeld. In Pelders- en Hoornseveld zien we in alle jaren een wat hoger aantal misdrijven met een negatieve uitschieter in 2020. In de wijken daaromheen zien we enigszins hetzelfde beeld: een afname tot 2018 en daarna weer een toename. Een uitzondering is Kogerveldwijk, daar ligt het aantal misdrijven in 2020 op het Zaanse gemiddelde.

Uit deze cijfers is niet te concluderen dat de veiligheid in Poelenburg en Peldersveld is verbeterd sinds de invoering van de Wbmgp, evenmin is het mogelijk om te zeggen dat zich op dit vlak een waterbedeffect van misdrijven naar de andere wijken heeft voorgedaan.

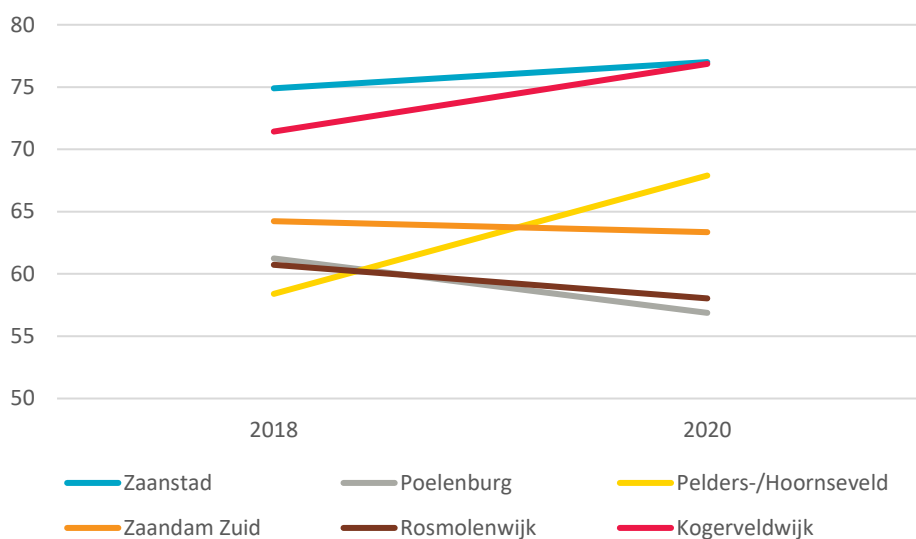
Figuur 12 Ontwikkeling aantal misdrijven per 1000 inwoners (bron: Dataportaal politie, bewerking O&S Zaanstad)

Ervaren veiligheid in Pelders-/Hoornseveld toegenomen

Als we kijken naar wat inwoners zelf ervaren rond het thema veiligheid valt het volgende op: in Zaanstad voelt ruim 75% van de inwoners zich veilig in hun eigen buurt. In Poelenburg is dit percentage een stuk lager en is dit de afgelopen 2 jaar licht afgenomen (van 61% in 2018 naar 57% in 2020). In Peldersveld/Hoornseveld is de veiligheidsbeleving juist verbeterd de afgelopen 2 jaar hier zien we een stijging van 58% naar 68% dat zich veilig voelt in hun eigen buurt. Ook in Kogerveld zien we een stijging tot het Zaanse gemiddelde. De andere wijken in Zaandam Oost laten net als Poelenburg een lagere ervaren veiligheid zien dan gemiddeld en dan in 2018. Het is lastig om op basis hiervan conclusies te trekken over de impact van de Wbmgp op de veiligheid in de buurt/wijk. Zowel de ontwikkeling van het aantal misdrijven als de ervaren veiligheid laten een wisselend beeld zien door de jaren heen en tussen de wijken.

Figuur 13 Ervaren veiligheid – 'Ik voel me veilig in mijn eigen buurt' % (zeer) mee eens (bron: Zaanpeiling)

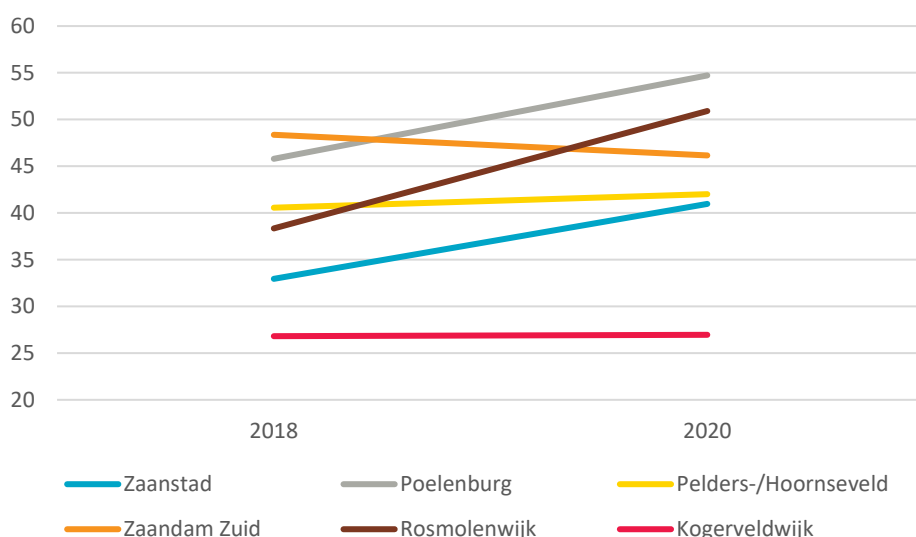

Professionals zien wel een kleine verbetering van de veiligheid in Poelenburg. De veranderingen in de andere buurten zijn neutraal of negatief. In alle wijken van Zaandam Oost zien de professionals een achteruitgang in de mate van ondermijnende criminaliteit. Zo wordt woonfraude, en drugsgebruik en – verkoop genoemd. Ook geven de professionals en bewoners aan dat door de grote instroom van buiten Zaanstad, de binding met de buurt en stad klein is.

Ervaren overlast van groepen jongeren toegenomen in Poelenburg

De ervaren overlast van groepen jongeren is in Zaanstad als geheel, in Poelenburg en in Rosmolenwijk duidelijk toegenomen. In de andere wijken van Zaandam Oost is de overlast ongeveer gelijk gebleven. Ook de professionals zien weinig verbeteringen als het gaat om overlast op straat, maar geven ook aan de corona-crisis hieraan kan hebben bijgedragen het afgelopen jaar.

Figuur 14 Ervaren overlast van groepen jongeren in eigen buurt, percentage 'ja' (bron: Zaanpeiling)

5 Bijlagen

5.1 Verwijzingen

1. Universiteit van Amsterdam: C. Hochstenbach, J. Uitermark, W. van Gent: “*Evaluatie effecten Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek ("Rotterdamwet") in Rotterdam*” (2015)
2. Twynstra en Gudde: “*Evaluatie toepassing Rotterdamwet*” (2017)
3. RIGO: “*Selectieve woningtoewijzing, Landelijke evaluatie van artikel 8, 9 en 10 van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek*” (2021)
4. *Beantwoording vragen TK-lid Voortman m.b.t. Wbmgp en evaluatie Rotterdam*, 23 maart 2018

5.2 Toelichting op de onderzoeksmethode

1. Er is data verzameld uit Gemeentelijk registratie systemen en uit enquêtes van de Gemeente op wijkniveau (Zaanpeiling).
2. Via Menno Ziemer, Coördinator Woonruimteverdeling Zaanse corporaties zijn cijfers over de toewijzingen in Poelenburg en Peldersveld verkregen. Ook de cijfers over urgenten zijn van hem afkomstig. Ten slotte heeft Menno Ziemer als contactpersoon van de corporaties kritisch meegelezen en (tekstuele) input geleverd voor de evaluatie.
3. Er is een enquête uitgezet onder wijkprofessionals, zeventien professionals hebben de vragenlijst ingevuld:

Totaal	n=17
Gemeente Zaanstad	24 % (4)
Woningbouwcorporatie	53 % (9)
Politie	12 % (2)
Sociaal Wijkteam	12 % (2)

4. Met twee professionals is aanvullend nog een verdiepend interview gehouden
5. Er is gesproken met 3 bewoners die via de Wbmgp een woning toegewezen hebben gekregen in Poelenburg of Peldersveld.
6. Ten slotte is op een informele bijeenkomst in Poelenburg tussen bewoners en de burgemeester (5 oktober 2021 – bijeenkomst bij kapper Hakan) gevraagd wat inwoners van de wet en mogelijke voortzetting van de wet vinden. Daar is ook na afloop nog met een aantal bewoners gesproken waarvan één bewoner later nog een keer uitgebreid geïnterviewd is.

5.3 Vragenlijst Leefbaarheid en veiligheid wijkprofessionals

Welkom! De Gemeente Zaanstad is benieuwd naar uw ervaringen als professional in de wijk. Specifiek zijn we benieuwd naar mogelijke veranderingen in leefbaarheid en veiligheid in de wijken waar u de afgelopen jaren werkzaam bent geweest.

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten. Alvast hartelijk dank voor het invullen.

Voor welke organisatie/instantie bent u werkzaam?

q1

- ☐ Gemeente Zaanstad
- ☐ Woningbouwcoöperatie
- ☐ Politie
- ☐ Jeugdteam
- ☐ Sociaal Wijkteam
- ☐ Anders, namelijk: _____

Wat is uw functie?

q2

In welke buurt(en) heeft u de afgelopen jaren gewerkt én werkt u nu nog steeds?

q3

Meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Geen van onderstaande
- ☐ Achtersluispolder
- ☐ Bomenbuurt
- ☐ Burgemeesterbuurt
- ☐ Poelenburg
- ☐ Peldersveld
- ☐ Hoornseveld
- ☐ Rosmolenbuurt
- ☐ Kogerveldbuurt
- ☐ Boerejonkerbuurt

Onderstaande vragen hebben betrekking op mogelijke veranderingen in de buurt.

Omdat de meeste professionals in meerdere buurten werken, kunt u elke vraag beantwoorden voor meerdere buurten waarin u werkzaam bent.

De regels van de overige buurten kunt u leeglaten.

In hoeverre is er op onderstaande onderwerpen verandering geweest in de afgelopen jaren?

Sociale cohesie, samenhang in de buurt

q4

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Hoornseveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Sociale cohesie: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht.

q5

Rommel op straat

q6

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Hoornseveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Rommel op straat: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht.

q7

Sfeer op de straat

q8

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Hoorneveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Sfeer op straat: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht.

q9

Samenstelling van de buurt

q10

Het gaat bij de samenstelling om opleidingsniveau en inkomen (sociaal economische status)

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Hoorneveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐

Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
---------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Samenstelling van de buurt: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht. q11

Verhoudingen in de buurt tussen werkenden/niet werkenden q12

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Hoornseveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Verhoudingen in de buurt: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht. q13

Armoede en/of schulden bij bewoners q14

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Hoornseveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐

Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Armoede en schulden: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht. q15

Overlast op straat van bijvoorbeeld hangjongeren of geluidsoverlast q16

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Hoorneveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Overlast op straat: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht. q17

Gevoel van veiligheid in de buurt q18

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Hoorneveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Gevoel van veiligheid: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht. q19

Mate van ondermijnende (verborgen) criminaliteit zoals illegale drugshandel, intimidatie of vastgoedfraude q20

	-- Erg verslechterd	- Beetje verslechterd	-/+ Niet veranderd	+ Beetje verbeterd	++ Erg verbeterd
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐
Hoorneveld	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐

Ondermijnende criminaliteit: kunt u hier iets over toelichten? Mochten er veranderingen zijn, kunt u dan aangeven wat er is veranderd? Geef ook aan over welke buurt u iets toelicht. q21

Kunt u eventueel toelichten waardoor u denkt dat er wel/niet iets is veranderd op de bovenstaande onderwerpen? q22

Bent u bekend met de Wbmgp: de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek, ook wel de 'Rotterdamwet' genoemd? Deze wet geeft de mogelijkheid vrijgekomen sociale huurwoningen met voorrang toe te wijzen aan mensen met inkomen uit (niet-commercieel) werk. Deze wet is sinds 2018 van kracht in Poelenburg en Peldersveld. q23

- ☐ Ja, ben ik mee bekend
- ☐ Nee, ben ik niet mee bekend

Merkt u in de dagelijkse praktijk mogelijke effecten op de buurt van deze wet ? q24

	Geen effect	Sociale cohesie	Rommel op straat	Sfeer op straat	Samenstelling van de buurt	Verhouding werkend en/niet werkenden	Armoede of schulden	Overlast op straat	Gevoel van veiligheid	Ondermijnende criminaliteit
Achtersluispolder	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Boerejonkerbuurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bomenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Burgemeestersbuurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hoornseveld	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kogerveld	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Peldersveld	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Poelenburg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rosmolenbuurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kunt u uw antwoorden op de vorige vraag nog extra toelichten? q25

Door de wet worden mensen met inkomen uit niet-commercieel werk met voorrang toegelaten tot sociale woningen. Het gaat dan bijvoorbeeld om leraren of politieagenten. Ziet u daarvan effecten in de buurt(en)? q26

- ☐ Nee, ik zie geen effect
- ☐ Ja, namelijk: _____

Zijn er andere zaken die u opvallen en die wellicht te maken hebben met het toepassen van de Wet bijzondere maatregelen grote problematiek, de 'Rotterdamwet'? q27

- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk _____

Tot slot, vindt u het goed dat de Gemeente Zaanstad gebruik maakt van de WBMGP (Rotterdamwet) in Poelenburg en Peldersveld?

q28

- ☐ Ja, want_____
- ☐ Nee, want_____

Wilt u nog keer verder praten over uw ervaringen?

q29

- ☐ Nee
- ☐ Ja, mailadres:_____